

LUCY CLARKE

HAAKSI-
RIKKOUTUNEET

Suomentanut Kristiina Vaara

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Englanninkielinen alkuteos:
Castaways

Copyright © Lucy Clarke 2021
Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2024

ISBN 978-951-1-48131-7

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2024

Jamesille, Tommylle ja Darcylle

SILLOIN | LORI

Lori veti matkalaukkuaan liukukäytävällä lentokentän kosteassa ilmassa. Karanneet hiussuortuvat liimaantuivat hänen niskaansa. Nähdessään porttinsa numeron hän pysähtyi ja vilkaisi olkansa ylitse.

Ei vieläkään merkkiä hänen sisarestaan.

Hän nappasi puhelimensa taskusta, ruutu tuijotti häntä tyhjänä. Ei viestejä. Ei vastaamattomia puheluja. Sydän jyskytti lujaa kylkiluiden takana: oli enää muutama minuutti siihen, kun heidän oli määrä nousta koneeseen.

Välähdys heidän riidastaan singahti hänen mieleensä. *En tunne sinua enää...*

Lori hamuili hampaillaan posken sisäpintaa, löysi sileän lihan, puri kunnes maistoi veren.

Hän yritti kuvitella lähtevänsä ilman Eriniä – nousevansa saartenväliselle lennolle Fidžin saariston kaukaiseen kaakkoiskolkkaan. Hän muistutti itseään siitä, että oli jo suoriutunut matkan pahimmasta osiosta eilen – kaukolennosta Lontoosta Fidžille. Eikä ollut tarvinnut rauhoittavia. Mutta silloin hänellä olikin ollut vierellään Erin, joka oli varustautunut naposteltavin, musiikein ja kirjoin ja kuiskutteli niin innoissaan siitä, mitä juomia he tilaisivatkaan päästyään ilmaan, että Lori oli hädin tus-

kin huomannut koneen nousua. Saavuttuaan eilen illalla he olivat kirjoittautuneet rantahotelliin aikomuksenaan syödä illallista ja sitten nukkua vähän ennen tämän aamun lyhyttä lentoa lomakohteeseen.

Mutta tässä Lori nyt oli, ilman Eriniä.

Lori veti matkalaukkunsa naistenhuoneeseen. Hän nojautui lavuaarin yli katsomaan itseään peilistä. Hän tunnusteli turvoneita silmäluomiaan sormenpäillä, hieraisi syviä varjoja silmien alla.

Hän oli valvonut odottamassa viime yönä, puolittain toivonut kuulevansa kompuroivat askelet hotellin käytävällä, koputuksen oveen, sisarensa kuiskaavan vaativasti, että Lorin täytyisi päästää hänet sisään. Hän oli kuvitellut Erinin sammaltamassa anteeksi-pyyntöjä ginihumalassa. Ehkä hän olisikin päästänyt Erinin sisään, tehnyt tilaa leveässä hotellisängyssä. Käskenyt sisarta hengittämään eri suuntaan ja varoittanut kuorsaamasta. Ehkä hän olisi tehnyt niin. Tai ehkä hän olisi raottanut ovea, vain sen veran, että olisi voinut käskää Eriniä häipymään.

Mutta Lori ei voinut tietää, miten olisi todellisuudessa reagoinut, koska Erin ei ollut tullut takaisin.

Lori otti esiin meikkipussinsa, jotta sai käsilleen jotain puuhaa. Hänen ihonsa oli talven kalvakka, mikä kieli liiasta sisätiloissa olost. Oli kuukausia siitä, kun hän oli tuntenut auringon suudelman. Luoja sentään, sininen taivas. Uiminen lämpimässä meressä. Raitis ilma. Hyvä kirja. Hän ansaitsi tämän loman. Hän tarvitsi sen.

Mutta entä jos koko juttu olikin virhe? Lori oli varannut matkan hetken mielijohhteesta. Kolmelta aamuyöllä. Lakanat myytyssä taas yhden valvotun yön jäljiltä. Hän oli ottanut kannettavansa katsoakseen elokuvan – keskittyäkseen johonkin – ja silloin mainos oli pompsahtanut esiin. Kymmenen päivää kaukaisella, alku-

kantaisella Fidžin saarella, ja ajankohta sattui vielä hänen kaksikymmentäkahdeksanvuotissyntymäpäivänsä tienoille. Hän oli avannut selaimesta uuden välilehden, tarkistanut yhteisen pankkitilin saldon ja nähnyt, että siellä oli vielä kaksituhatta puntaa jäljellä. *Haista vittu, Pete*, hän oli ajatellut painaessaan *Vahvista varaus*.

Aamunkoitossa hän oli hiipinyt Erinin makuuhuoneeseen, ojentanut tälle höyryävän mukillisen teetä ja pujahtanut peiton alle.

”Minä nukun”, Erin mumisi.

”Minulla on uutisia”, Lori julisti. ”Valoa pimeyteen.” Hän oli kurkottanut sytyttämään yöpöydän lampun. ”Varasin meille matkan. Fidžille. Tammikuun toiselle viikolle. Sanoit, että sinulla on vuosilomaa käyttämättä. Minä maksan.”

Erin oli nostanut päätään hitusen, avannut toisen silmän.

Lori arvasi kyllä, mitä hänen sisarensa ajatteli – *Mutta Lorihan pelkkää lentämistä kuollakseen. Hän ei koskaan matkusta. Loma on vain laastari syvän haavan päälle* – joten antamatta hänelle mahdollisuutta puhua Lori jatkoi hiljaisella, varmallalla äänellä: ”Minun täytyy päästä pois. Ja ainoa, jonka kanssa haluan lähteä, olet sinä.” Sitten latautunut tauko. ”Yhdessä.”

Yhdessä. Tuon sanan historia ja paino sykähti heidän välillään.

Seurasi hetkisen hiljaisuus, epäroinnin henkäys, ei sen enempää. ”Okei sitten.”

Mutta nyt lentokentällä odotti vain Lori. Yksin.

Hän vetäisi meikkipussin vetoketjun kiinni, otti matkalaukkunsa ja lähti naistenhuoneesta.

Liukukäytävällä ei vielä kukaan ollut ketään. Hän otti taas puheimensa, käänteli sitä käsissään, harkitsi. Erinin pitäisi olla se, joka soittaa... ja silti, hänen täytyi vain kuulla Erinin ääni, tarkistaa, että tämä oli kunnossa.

Lori soitti.

Kuunnellessaan hälytysääntä hän katseli, kuinka hohtavan valkoiseen univormuun pukeutunut lentäjä eteni pitkin liukukäytävää. Miehellä oli hattu, jossa oli laivastonsininen lippa, ja sen alla hänen silmänsä olivat pahasti turvonnet ja verestävät. *Ei kai tuo ole minun koneeni lentäjä?* Mies kyyristyi, etsi jotain käsi-matkatavaralaukustaan, ja hänen ilmeensä synkistyi hämmästyksestä. Hän pyyhki kasvojaan, veti löysää ihoa kohti leukaperiä. Hetken kuluttua hän luovutti etsintänsä. Hän huokaisi syvään ja jatkoi matkaa katse maassa.

Äkkiä vastaajan piippaus irrotti Lorin katseen miehestä. ”Erin tässä. Kerro lyhyesti” ja sen perään merkkiäänä niin pian, että soittaja tunsu kompastuvansa.

Lori epäröi, painostava hiljaisuus venyi, tallentui vastaajaan.

Hänen ajatuksensa palasivat kahden vuosikymmenen taa. He olivat maanneet huppeluksissa tähtikuvoisen peiton alla, hengitys oli tuonut lämpöä pimeyteen, heidän äitinsä oli kuollut vasta viikkoa aiemmin. Lori oli puristanut sisarensa kättä ja kuiskannut: *Älä pelkää, Erin. Olen sinun isosiskosi. Pidän sinusta huolta.*

Mutta entä, kun Lori tarvitsi Eriniä? Kuten nyt. Miten silloin kävi?

”Olen lentokentällä”, Lori sihahti huulet kiinni puhelimessa. ”Missä helvetissä sinä olet?”

NYT | ERIN

Asuntoni ovenedustan tasanne on pilkkopimeä. Lamppu paloi viime kuussa, enkä ole saanut sitä vaihdettua.

Tunnustelen ovea, hapuilen lukkoa. Haistan sateesta kostean nahkatakkiini. Takanani on mies, jonka otin mukaani baarista. Häivennyt partavesi, oluen hiivainen löyhähähdys hengityksessä. *Mark? Matt?*

”Minulla on puhelimessa taskulamppu”, mies sanoo juuri, kun saan työnnettyä avaimen lukkoon, ja paukautan oven auki.

Astun päivän postin yli, nakkaan avaimet kädestäni ja potkaisen kengät jalasta.

Mies tulee perässäni olohuoneeseen, hänen katseensa kiertää asuntoa. Näen kotini tuoreeltaan hänen silmillään: eriparisia alusvaatteita, jotka ovat kuivuneet käppyräisiksi patterilla; mattoihin tarttunut palaneen ruoan haju; loppuun palaneet kynttilät kovetuneina steariinilammikoiksi, kahvimuki ja murokulho unohtuneina ikkunalaudalle, jolla istun joka aamu ikkuna raollaan ja yritän kaula ojossa nähdä vilauksen taivasta rakennusten välistä.

Riisun takin. Viskaan sen tuolin selkänojalle, tuolilla on kirjakasa.

Humala on haipumassa liian nopeasti. Minun olisi pitänyt syyttää lamppu, ei räikeitä kattovaloja, jotka hukuttavat meidät kirkkaan valkoiseen. Ei helvetti, katuukohan mies tätä yhtä paljon

kuin minä. Illalla oli gallerian avajaiset, paikalle tarvittiin reportteri, ja nakki napsahti minulle. En ehtinyt syödä. Viina oli ilmaista. Me hoippuroimme galleriasta baariin, sitten toiseen. Eksyin kollegoistani jo tuntikausia aiemmin ja löysin itseni klubin pimeästä nurkasta tämän kaverin kanssa. Jotenkin hän on nyt asunnossani, tuijottaa minua kasvoillaan susimainen virne. Tajuan, ettemme ole enää tungoksessa hymyilevien parikymppisten keskellä. Asuntoni ovi on kiinni. Olemme kahden.

Kuulen sisareni äänen. *Erin, mieta vähän.*

Suljen silmäni hetkeksi, uppoan syvemmälle Lorin äänen sointiin.

Jos et halua häntä tänne, pyydät häntä vain lähtemään.

”Haluatko jotain juotavaa?” kysyn ja pyyhkäisen lyhyitä niska-hiuksiani, tunnen niiden karheuden peukalollani. Mies seuraa minua keittokomeroon. Pöydällä on murolaatikko ja maissihuatalevana, joka johtaa avatulle särkylääkepaketille ja vodkapullolle. Aikuisten Hannu ja Kerttu.

Avaan kaapin ja viittaaan kohti viinejä, viinoja ja avattuja lant-rinkeja. ”Valitse siitä.”

Hän valitsee rommin ja kaataa sitä raakana kahteen lasiin, jotka ottaa tiskipöydältä. ”Onko sinulla kolaa? Limeä?”

”Ei kumpaakaan.”

”Ehtoisa emäntä.”

Kohautan olkiani.

Hän ojentaa minulle lasin, me kilistämme ja kumoamme juomat kurkkuumme.

Hän kaataa meille toiset, ja ne me viemme olohuoneeseen, otamme pullon mukaan. Siirrän huopaa ja istun sohvalle. Hän jää seisomaan. ”Onko tämä omistusasunto?”

”Vuokralla.”

”Onko kämppiksiä?”

”Ei tällä hetkellä”, vastaan, ja katseeni hakeutuu maalaukseen, joka riippuu sohvan yläpuolella. Muuten seinät ovat paljaat. Se on akryylimaalauksia joesta, joka virtasi lapsuuskotimme puutarhassa Bathissa. Lori maalasi sen minulle käyttäen luottopalettia, syviä sinisiä ja eloisia, maanläheisiä vihreitä. Hän maalasi mielellään paksuilla vedoilla. Hän antoi maalauksen minulle lahjaksi, kun sain ensimmäisen työpaikkani Lontoosta. Kankaan taustalle hän on kirjoittanut: *Jotta sinulla on kaupungissa paikka, jota kutsua kodiksi.*

Seuraan akryylimaalain koholla olevia kiehkuroita, paksuja maalikerroksia, jotka hän on leikannut palettiveitsellä saadaksesen tekstuuria rantapenkereen puihin. Näen Lorin silmissäni, hänen vaaleat hiuksensa ovat kiinni, hänellä on yllään Peten ylisuuri maalin tahrима paita, musiikki soi. Hän ei koskaan näyttänyt boheemilta taiteilijalta. Hänen tyyliään olivat siistit farkut ja harjatut hiukset, järjestelmällisyys ja tehokkuus, lakatut kynnet ja muotoillut kulmakarvat. Hänen luovuutensa ei piinannut häntä – hän kylpi sen valossa.

Käännän huomioni takaisin mieheen. Hän on vanhempi kuin ensin luulin, naamakarvat näyttävät tarvitsevan tehokasta huoltoa, liian terävät linjat ja tylpät pulisongit, hänen kaulansa iho on huolestuttavan sileä, niin kuin se ei koskaan olisi ollut kosketuksissa ulkoilman kanssa. Hän ei ole minusta edes viehättävä. Minun ei olisi pitänyt ottaa häntä mukaani.

Miksi sitten otit, Erin? sisareni ääni sanoo taas äkkiä.

Koska on keskiviikkoilta. Koska olen juonut. Koska minusta on hirveää tulla tähän asuntoon yksin, okei?

Mies liikuskelee olohuoneessa ja katselee kirjahyllyä, pysähtyy takan eteen. Se on sellainen tyypillinen lontoolainen takka – edvardiaaninen, käytöstä poistettu, joten nyt siinä majailee lasimaljakko, jossa on tuikkuja. Lorin kädenjälkeä.

”Onko sinulla syntymäpäivä?”

Kysymys saa minut häkeltymään. Seuraan hänen katsettaan takanreunalle, jolla on syntymäpäiväkortti nojallaan kahden lysähtäneen kynttilän välissä. Luku kolmekymmentä kimaltelee kortin kannessa.

”Joo”, sanon lopulta. Helpompi valehdella kuin selittää.

”En olisi uskonut sinua kolmekymppiseksi.”

Et niin, koska olen kaksikymmentävitunseitsemän, ajattelen, mutten voi sanoa sitä ääneen.

Juon rommini loppuun, lämpö leviää rintakehässäni, sitten avaan Spotifyn puhelimesta. Valitsen chill hop -soittolistan, ja kun muistan alakerrassa asuvan äiti-ihmisen, panen musiikin hiljemmalle. Autoin naista eilen kiskomaan lastenvaunut kolmanteen kerrokseen – hissi on taas rikki – ja lapsi katseli minua varuillaan maissinaksu murentuen kämmenessään. Kun äiti kiitti minua, hän kuulosti olevan kyynelten partaalla. Mietin, pitäisikö minun kutsua heidät sisään, kysyä, onko kaikki hyvin, mutta en kyennyt.

Mies katsoo minua kulmakarvat kurtussa, niin kuin yritäisi ymmärtää jotain. ”No niin, selitäpäs, mistä noissa hiuksissa oikein on kyse.”

”Hiuksissa?” Kohotan kulmakarvaani. *Oikeasti?* ”Niissä on undercut”, sanon ja osoitan lyhyeksi ajeltua kaistaletta oikean korvani yläpuolella. Epäsymmetrisyys hämmentää ihmisiä. Hiukseni ovat mustat, lyhyet. ”Pixie cut” kuuluu oikea termi, toisella puolella lyhyeksi ajeltu kaistale. Malli ei ollut mikään särmikäs trendivalinta. Olin kampaajalla opiskelijoiden harjoitteluilta. Harjoittelija ehdotti sitä, teini, jolla oli tuore tatuointi ranteessaan, iho edelleen punertava ja turvoksissa. Kohautin olkiani ja sanoin: ”Miksi ei?”

Se tuntuu olevan vastaukseni useimpiin asioihin.

Lähdetäänkö sinun luoksesi?

Miksi ei?

Pitäisi varmaan rajata silmät kajailla ja tehdä jotain raflaavaa kulmakarvoille, mutta jotenkin se ei oikein innosta.

”Pidän niistä”, mies ilmoittaa. Sitten hän liikahtaa. Hetken luulen, että hän aikoo tulla viereeni sohvalle, ja jännityn. Mutta hän meneekin olohuoneen poikki ja sanoo: ”Käväisen vain miestenhuoneessa.”

Miestenhuoneessa. Niin kuin olisin tuonut kotiini jonkun iskän.

Vasta hetken päästä tajuan, että hän on menossa väärästä ovesta. Olen pystyssä, säntään eteenpäin, kun hänen sormensa ovat tarttumassa kahvaan.

”Ei –” aloitan, mutta vierashuoneen ovi aukeaa ja valokatkaisija naksahtaa.

Hän jähmettyy.

Hän on selin minuun, mutta tiedän, mitä hän näkee. Hänen silmänsä ovat varmasti selällään, katse liimaantunut seiniin.

En ole käynyt siinä huoneessa viikkokausiin – mutta tiedän täsmälleen, mitä siellä on.

Miehen ääni on pykälän korkeampi. ”Mitä helvettiä?”

Kappale vaihtuu toiseksi, ja tauko niiden välissä hukuttaa meidät hiljaisuuteen. Hetki venyy, pitkittyy, vääristyy, hänen kysymyksensä halkoo ilmaa.

”Vessa on tuossa vieressä”, sanon lopulta.

”Mitä tämä kaikki oikein on?”

Vierashuoneen seinät ovat lehtileikkeiden, karttojen ja valokuvien peitossa – kaikki on yhdistetty värikkäillä nauhanpätkillä toisiinsa ja höystetty tarralapuilla ja käsin kirjoitetuilla kysymyksillä. Tyhjäsilmäiset kasvot tuijottavat meitä takaisin, ja otsikot

kirkuvat: ”Kadonnut kuin savuna ilmaan!” ”Ei jälkeäkään lentokoneesta”.

Tiedän kyllä, miltä se vaikuttaa.

Tiedän kyllä, okei?

Keskellä seinää on sanomalehtileike pienestä, valkoisesta lentokoneesta, jonka kyljessä kulkee punainen raita. Alla on kahden miehistön jäsenen ja seitsemän matkustajan valokuvat.

Kun en vastaa, hän kääntyy katsomaan minua. ”Tuohan on se lento, vai mitä? Se joka katosi.”

Nyökkään vastahakoisesti.

”Onko se... onko tämä... työjuttu?” Kuulen toivon pilkkahduksen.

”On”, valehtelen.

Helpotus saa ryypt hänen otsallaan siliämään. ”Sanoit olevasi toimittaja, eikö niin? Muistan lukeneeni tuosta lennosta. Se oli matkalla Fidžille, vai mitä? Koko kone vain katosi. Hävisi tutkasta. Ei jälkeäkään. Ei näköhavaintoja. Ei radiosignaaleja. Ei hylkyä. Todella outoa, jos minulta kysytään.”

Suuni kieltäytyy yhteistyöstä.

”Eikö siitä ole jo jonkin aikaa? Oliko se viime vuonna?”

”Kaksi vuotta sitten.” *Kaksi vuotta ja kuusi päivää.*

”Siitähän oli ties mitä teorioita. Tiedätkö, että koneessa oli terroristi tai että lentäjä oli itsemurhakandidaatti. Sitäkö sinä tutkit?”

”Mm”, sanon epämääräisesti.

Nyt hän katsoo minua varuillaan. ”Tuotko useinkin töitä kotiin? Onko tämä työhuoneesi tai jotain?”

Taas pitkä hiljaisuus. ”Tai jotain.”

Hänen ilmeensä muuttuu, ikään kuin hänelle alkaisi valjeta, ettei kaikki ole ihan kohdallaan. Hän katsoo seinää, valokuvia, lehtileikkeitä, jotkin rusehtavat jo reunoilta, teippi kellertää – ja

sitten taas minua. Näen, että hän yrittää epätoivoisesti ymmärtää, selättää tuntemansa levottomuuden.

Ehkä se johtuu alkoholista, tai ehkä hän on vain laiska, mutta hän luovuttaa helpolla ja sanoo: ”Vessaan.” Hän pujahtaa sinne, ja kuulen lukon kääntyvän.

Seison eteisessä, katselen vierashuoneen ovesta sisään. Lorin vanhan huoneen. En ole nähnyt näitä seiniä kuukausiin. Lontoossa kenelläkään ei ole varaa pitää tyhjää huonetta, ei minullakaan, mutta en voi ottaa aineistoa pois, koska se tarkoittaisi, että kaikki on ohi. Että minä luovutan. Että päästän hänestä irti.

Tiedän silti, että niin minun täytyy tehdä.

Huokaisen. Tänä viikonloppuna. Nämä saavat lähteä. Kaikki. Nyt riittää.

Tai ehkä voisin luopua vain osasta, tyhjentää seinän pikkuhiljaa. Voisin aloittaa siitä, että siivoan Lorin sängyn, jota peittävät kirjakasat, lehtijutut, avonaiset kansiot. Minun olisi pitänyt antaa tämä huone alivuokralle jo aikoja sitten – helvetti, ainakin pankkitilini olisi ollut kiitollinen – mutta ajatus kämppekaverista ahdistaa, koska silloinhan joku kuulisikin minun kävelevän ympyrää neljältä aamuyöllä ja huomaisi, miten outoihin vuorokaudenaikoihin syön ja ettei minulla ole sosiaalista elämää.

Kuulen, kun vessa vedetään ja säiliö täyttyy uudelleen. Odotan hanan avautumista, veden valumista altaaseen – mutta sen sijaan ovi avautuu, ja siinä hän taas on. Pesemättömät kädet taskuissa, välttelevä katse. ”Minulla on aikainen aamu. Joten...”

”Toki.”

Hän ottaa takkinsa, ei edes jää pukemaan sitä ylleen. ”Heippa sitten”, hän sanoo ovelta.

Menen hänen perässään, pidän ovea auki, kun hän astuu käytävään. Jos suljen oven nyt, valo ei pääse käytävään ja hän jää säk-

kipimeään. Minun pitäisi edes odottaa, että hän on päässyt portaat alas, ehtinyt ulko-ovelle.

Mutta vitut siitä.

Suljen oven. Laitan sen takalukkoon.

Otan rommipullon olohuoneesta, hopeasormukseni kilahattavat pullonkaulaa vasten. Rämmin Lorin huoneeseen, työnän syrjään lento-onnettomuuksien historiasta kertovan kirjan ja lysähdän sängynlaidalle. Huoneessa tuoksu ummehtuneelta, koskemattomalta, siellä on viileämpi kuin muualla asunnossa.

”Onnea kolmekymppiselle”, sanon ja kohotan rommipulloa seinällä riippuvalle sisareni kuvalle.

Ota lasi, kuulen Lorin sanovan. Kuvittelen hänen muljauttavan silmiään teeskennellen ärtynyttä.

Juon suoraan pullosta. Irvistän.

Kun rommi valuu kuumana kurkustani alas, katselen Lorin kuvaa, joka on muiden lennon FJ209:n matkustajien kuvien joukossa. *Matkustaja kolme*, lehdistö nimesi hänet. Valokuva napattiin hänen Instagram-tililtään, se oli viimeinen kuva hänestä, otettu juuri ennen kuin hän nousi siihen kohtalokkaaseen koneeseen. Hänen hiuksensa on hiljattain raidoitettu lämpimillä hunajan ja toffeen sävyillä, ja hän hymyilee, huulet kiiltävät, mutta hymy ei yllä silmiin.

Istuin hänen vieressään, kun valokuva otettiin. Minut on rajattu pois, tietysti. Minusta näkyy vain käsi hänen vyötäisillään. Kuva otettiin lentoa edeltävänä iltana – ennen kaikkia niitä virheitä, jotka sitten tein – mutta siinä kuvassa tuntuu jo näkyvän kaikki. Lorin yksinäinen, tyhjä katse – ja minä käsi hänen ympärillään. Yrittämässä pitää hänestä kiinni.

NYT | ERIN

Kello on yli kaksi aamuyöllä, ja istun edelleen vierashuoneessa. Minun täytyy lähteä töihin muutaman tunnin päästä. Minun pitäisi juoda iso lasillinen vettä, laittaa kaksi aspiriinia yöpöydälle ja nukkua vähän.

Katselen lentokoneen kuvaa ja juon lisää rommia, hampaat kolahtavat pullonsuuhun. Kaksi vuotta sitten tuon koneen oli määrä lentää Fidziltä, Nadin lentokentältä, Limajiin, pikkuiselle saarelle saariston kaakkoislaidalle. Mutta kone – ja yhdeksän kyydissä ollutta – ei koskaan päässyt perille.

Kadonnut jäljettömiin. Niin lehdissä kirjoitettiin.

Katson seinään kiinnitetyille muistilapuille ranskalaisin viivoin listattuja faktoja. Kapteeni Mike Brass oli viimeisen keran yhteydessä lennonjohtoon kaksikymmentäkaksi minuuttia koneen noustua. Lähetys raportoi kaiken olevan kunnossa. Mutta kahdeksan minuuttia myöhemmin lentokone katosi tutkasta – eikä koskaan saapunut määränpäähänsä. Käynnistettiin valtava, eri tahojen yhteistyössä suorittama etsintä, joka kattoi kahdeksansadan neliökilometrin alueen. Mitään ei löytynyt. Ei lentokoneenhylkyä. Ei rautaromua. Ei ruumiita.

Ei mitään.

Katson tarkemmin, siristelen silmiäni nähdäkseni jotain uutta tiedonjyvästen välisissä aukoissa.

Kun kone katosi, halusin koota kaikki todistusaineiston rippeetkin. Vainosin poliisia, Ison-Britannian konsulaattia, CAAF:ää – Fidžin ilmailuviranomaista. Tivasin, miltä alueilta he olivat etsineet, ja vedin ne yli omalta Fidžin saariston kartaltani, joka on kiinnitetty takanani olevaan seinään. Etsin käsiini muiden matkustajien omaisia, yritin saada heitä yhteisvoimin painostamaan viranomaisia. Luin joka ikisen lento-onnettomuuksista kertovan kirjan, jonka vain sain käsiini, joka ikisen uskomattoman selviytymistarinan. Kirjoitin lehdistötiedotteita pitääkseni koneen katoamisen esillä mediassa.

”Tuosta on tulossa pakkomielle”, eräs vanhimmista ystäväistäni, Sarah, sanoi soittaessaan Skype-puhelun Berliinistä.

”Sinun täytyy antaa anteeksi itsellesi”, Ben oli säestänyt taustalta kaataessaan valkoviiniä isoihin lasihin kiiltävän työtason ääressä. Noiden kahden näkeminen yhdessä tuntui edelleen iskulta vyön alle. Koulussa Ben sanoi kerran, että me kolme olimme kuin tasa-sivuinen kolmio: jokainen sivu oli yhteydessä toiseen, keskenään tasa-arvoisia, toisiimme sopivat kulmamme loivat täydellisen symmetrian. Aivan. Hassua, miten se kolmio hajosi, kun he ilmoittivat rakastuneensa ja muuttavansa Berliiniin yhdessä.

En löydä mitään uutta istumalla humalassa Lorin huoneessa. Mutta silti minun on pakko etsiä. Kurkotan sängyn poikki, vedän yhden kansion lähemmäs. Se sisältää kaiken kirjeenvaihdon, jonka kävin koneen katoamista seuranneina viikkoina ja kuukausina. Tein siitä kansion, koska minun täytyi *tehdä* jotain. Odottaminen oli vaarallista. Liian paljon aikaa itkeä ja parkua, osoitella ja syyttää hiljaa mielessäni.

Avaan kansion summamutikassa ja silmäilen yhtä paperia, luen CAAF:stä saamani sähköpostiviestin, jossa ilmoitetaan, että

vaikka aktiiviset etsinnät ovat päättyneet, tapaus pysyy lopullisesti avoimena.

Lopullisesti avoimena. Miten niin voi elää?

Tiedän, ettei tarinalla ole onnellista loppua. Lentokone ei katoa siksi, että se on laskeutunut väärään lomakohteeseen, jossa sen matkustajat nyt siemailevat hilpeinä cocktaileja ja keinuttavat lanteitaan hulahameissa. Lentokone katoaa jonkin helvetin ison ongelman takia. Minun täytyy saada selville, mikä se ongelma oli. Minun täytyy saada selville, mitä tapahtui lentäjän viimeisen yhteydenoton jälkeen. Minun täytyy saada selville, miten sisareni kävi. Minun täytyy saada selville, ketä helvettiä voin syyttää, koska tällä hetkellä voin syyttää ainoastaan sitä henkilöä, joka ei ilmestynyt lentokentälle niin kuin olisi pitänyt; joka ei noussut siihen koneeseen; joka on edelleen täällä, istuu tässä helvetin vierashuoneessa, jossa hänen sisarensa pitäisi olla!

Tartun kansioon ja viskaan sen huoneen poikki. Se lämähittää seinään, rengassidos vääntyy auki, ja paperit ja valokuvat leijailevat lattialle kuin katkenneet siivet.

Toinen hyvä syy olla ottamatta alivuokralaista: *taipumus raivo-kohtauksiin.*

Lattialle hujan hajan levinneiden lehtijuttujen joukosta silmiini sattuu yhden matkustajan valokuva: hän on Felix Tyler, katoamishetkellä kaksikymmentäseitsemänvuotias. Kuvassa hänellä on pipo syvällä päässä, tummat hiukset ryöppyävät kehystämään kasvoja. Tuhkanruskeat silmät katsovat tuuheiden rip-sien alta. Hän on viehättävä sillä tavalla, joka tietää hankaluuksia. Luin hänestä kaiken, mitä löysin – niin kuin kaikista muistakin matkustajista – koska halusin tietää täsmälleen, kuka kukakin sillä lennolla oli, miksi he lensivät; millaisia he mahtoivat olla kriisitilanteessa, kenen kanssa sisareni mahdollisesti oli koneen pudotessa.

Mutta Felix on heistä se, joka mietityttää minua. Hän osti lipun Fidžille neljäkymmentäkahdeksan tuntia ennen lentoa. Puhuin lennon kohdesaarella sijaitsevan lomakylän omistajan kanssa, ja hän kertoi, että Felix oli tulossa vetämään heidän vesiurheiluaktiviteettejaan muutamaksi viikoksi vakinaisen ohjaajan tuuraajaksi. Onnistuin saamaan käsiini Felixin ansioluettelon ja PADI-kortin, mutta kun tutkin niitä tarkemmin, kävi ilmi, että hänen suosituksensa eivät pitäneet paikkaansa ja sukeltajakortti oli väärennetty. Felix Tyler oli vapaakiipeilijä, ei sukeltaja. Kiipeilijä, joka puolitoista vuotta ennen lentoa oli pudonnut viiden-toista metrin korkeudesta graniittiin, ilman valjaita ja kypärää, ja häneltä oli murtunut neljätoista luuta. Hän ei ollut kiivennyt sen jälkeen.

Sellaisen tapauksen täytyy muuttaa ihmistä.

Yritin ottaa yhteyttä hänen perheeseensä, mutta hänen isänsä kuoli kolme kuukautta lentokoneen katoamisen jälkeen ja hänen äitipuolensa kieltäytyi puhumasta kanssani. Felixin kiipeilykavereita oli mahdoton jäljittää – he olivat järjestäytymätön porukka, joka kolusi kaukaisia huippuja ja harjanteita. Lähetin kaiken selville saamani sähköpostilla Ison-Britannian konsulaattiin ja poliisille – mutta ilmeisesti väärennetty PADI-kortti ja tekaistut suosituksot eivät paljon paina kadonneen lentokoneen tutkinnassa.

Mutta kysymys – se, joka edelleen pyörii mielessäni keskellä yötä, kun en saa unta – kuuluu: *Miksi? Miksi Felix Tyler valehteli? Ja mistä muusta hän valehteli?*

SILLOIN | LORI

Lähtöportilla Lori seiso iikkunassa ja kieputti ranteessaan olevaa rengasta. Ei vielä kukaan merkkiäkään Erinistä.

Kone odotti auringon paahtamalla kiitoradalla, punainen raita halkaisi sen kyljen, niin kuin se olisi merkitty leikkausta varten. Pienet koneet olivat pahimpia, hän ajatteli ja kuuli pulssin hakaavan korvissaan. Liian heppoisia. Jokainen turbulenssin aiheuttama töyssy ja tärähdys, jokainen tuulenpuuskan töytäisy – kaikki tuntui. Hän laski koneen kyljen ikkunat. Kahdeksan. Hän kuvitteli nousevansa portaita, metallin kalahtelun, auringonpaahteen niskassaan. Lento kestäisi vain tunnin. Hän selviäisi siitä.

Sinisiin haalareihin pukeutunut mies lähestyi konetta kiitoradalla ja tiiraili jotain sen alla. Moottoria? Polttoainesäiliötä? Lorilla ei ollut aavistustaan, mitä oli missäkin. Mies kallisti päätään ja katsoi tarkemmin. Toinen mies tuli paikalle yllään oranssi huomioliivi. He tuntuivat väittelevän jostain, viittoilivat vuoroin lentokoneeseen päin, vuoroin lentokonehalliin. Hetken päästä huomioliivimies lähti ja toinen mies jäi kyykkyyn, kulmat edelleen kurtussa. Lopulta hänkin nousi, kohautti olkapäitään ja lähti.

Miksi hän kohautti olkapäitään? Mitä hän oikein näki? Onko koneessa jokin vika? Helvetin lentopelko, miten uuvuttavaa.

Hän pakotti itsensä kääntymään pois ikkunasta. Vähän matkan päässä seisoj mies, jolla oli chinot ja poolo, jalkojen juuressa kallis nahkalaukku. Bisnesluokan matkustaja, Lori päätteli. Mies katsahti kohti porttia puhelin korvallaan. ”Daniel tässä hei. Halusin varmistaa, että kaikki on... kunnossa”, hän sanoi hiljaisella äänellä, kuulosti varakkaalta. Hetken hiljaisuus. Hän vaihtoi jalalta toiselle. ”Tiedän”, hän sanoi nyökytellen kiivaasti. ”Olen sinulle velkaa.” Hän kilisteli kolikoita taskuissaan. ”Ai olenko alkanut epäröidä?” Käsi nousi taskusta, siirtyi niskaan, katse hakeutui lentokoneeseen. Hänen otsallaan oli hikijuova. ”Ehkä.”

Lorilla oli kirja. Hänen kannattaisi lukea. Se rauhoittaisi mieltä. Hän pakottaui istuutumaan ja otti kirjan mekaanisesti esiin, avasi sen, laski katseensa sivulle. Hän luki saman lauseen kolmesti, ei ymmärtänyt, mitä siinä sanottiin. Jalat tuntuivat levottomilta, häntä hermostutti.

Hän nosti katseensa ja näki tummahiuksisen miehen kävelevän odotusaulan poikki. Hän laski ison repun harteiltaan ja lysähti sitten rivin reunimmaiseen muovituoliin. Hän painoi kuulokkeet korvilleen, leuan rintaan, pani kädet puuskaan ja sulki silmänsä. Lori näki, että hänen hartiansa silminnähdessä rentoutuivat ja sormenpäät rummuttivat korvissa kuuluvan salaisen rytmin tahtiin.

Lorin katse siirtyi miehen kasvoihin. Sekainen tumma tukka roikkui kasvoilla, kohtasi leukaa peittävän paksun sängin. Miehen vaatteet – kapeat, harmaat farkut ja T-paita – näyttivät nuhjuisilta, aivan kuin niissä olisi nukuttu, ja sopivat hyvin miehen tummiin silmäalusiin.

Lori mietti, millaisia asiakkaita lomakylä houkutteli. *Ekologisesti vastuullinen, ylellisin yksityiskohdin*, nettisivustolla oli lukenut.

Miehen silmät revähtivät auki, ja hän otti äkkiä puhelimen taskustaan ja luki jotain sen näytöltä. Hän jäähmettyi. Sierai-

met värähtelivät. Hän istui jäykkänä liikkumatta, ei edes räpytellyt silmiään. Lasimainen kiilu välähti hänen katseessaan. Hän painoi silmäkuoppiaan lujaa etusormella ja peukalolla. Oikean käden rystysten iho oli rikki, tuoreet haavat eivät olleet vielä täysin umpeutuneet.

Keskity kirjaan, Lori käski itseään, ja hänen katseensa käväisi-kin sivulla – kunnes lennähti takaisin mieheen.

Mies oli alkanut kirjoittaa jotain puhelimellaan, hakkasi näyttöä. Hän lakkasi hetkeksi, luki sen, mitä oli juuri kirjoittanut. Lori katseli häntä ja yllättyi, kun hän nappasi puhelimesta kuoren irti, repäisi taustan auki, kaivoi kyntensä SIM-kortin alle ja irrotti sen. Hän otti taskustaan kolikon ja raapaisi metallista pintaa lujaa.

Sitten hän asteli odotusaulan halki ja nakkasi sekä SIM-kortin että puhelimen roskakoriin.

Kun mies kääntyi, hänen katseensa kohtasi Lorin katseen. Mies pysähtyi. Tuijotti Loria suoraan silmiin.

Lorin poskia poltti, niin kuin mies olisi saanut hänet kiinni vakoilusta.

Miehen katse oli vihainen, puolustautuva. Haastava.

Lori liikautti.

Miehen katse oli kuin sudella, se porautui Loriin, sai niskakarvat nousemaan pystyyn.

Lori mietti, ehtisikö käydä uudestaan naistenhuoneessa. Saiko lähtöportilta poistua, kun oli näyttänyt lipun? Hän painoi vaivihkaa rakkooaan. Ehkä hän pystyisi pidättämään. Hän vain hermoili.

Amerikkalainen pariskunta veti perässään yhteensopivia lentolaukkuja. ”Juhlimme neljäntäkymmenettä hääpäiväämme”, mies kertoi heidän vieressään olevalle nuorelle naiselle, jolla oli kullanpunertavat hiukset.

Nuori nainen nyökkäsi hajamielisesti, hänen ilmeessään oli jotain väsynyttä, kulunutta. Hän oli kietonut kätensä rinnallaan olevan kantoliinan ympärille, jossa lepäsi vastasyntynyt. Lori vilkaisi vauvan pyöreää päätä, ohuen tukan vaaleaa nukkaa. Hän ei ollut odottanut, että lomakylään kulkevalla lennolla olisi lapsia. Itse asiassa juuri sen syrjäisyys, perheystävällisten mukavuuksien puute, oli osa sen viehätystä.

Äiti kääntyi, ja Lori näki, että vauva oli poika. Hän ei voinut olla kuin muutaman kuukauden vanha, saman ikäinen kuin Peten tytär. Pete oli nimennyt pienen tyttänsä Bessyksi. Lori olisi halunnut vihata sitä nimeä, muttei vihannut.

Pete.

Aina vain Pete.

Mitä Erin olikaan sanonut illalla? Että Lori oli nostanut Peten jalustalle. ”Hän tuotti sinulle pettymyksen, Lori. Hän petti, hän lähti.”

Hän lähti.

Siitä Loria ei tarvinnut muistuttaa. Hän oli kokenut sen.

Hän puristi huulensa yhteen, katsoi ylös kattolevyihin.

Ei nyt. Ei kyyneleitä. Jos hän aikoi hilautua tuohon koneeseen, hänen pitäisi pysyä koossa.

”Neiti? Anteeksi, neiti? Kutsumme nyt kaikki matkustajat nousemaan koneeseen.”

Hän nosti katseensa säikähtäneenä. Lentoyhtiön stueritti osoitti pitkää käytävää, jolle muut matkustajat olivat pikkuhiljaa siirtymässä. Lori tähyili Eriniä, lyhyitä, nopeita askeleita, tummaa hiuspehkoa, rinkkaa, joka oli yhtä iso kuin Erin itse.

Lori antaisi anteeksi. Kyllä hän antaisi. Jos Erin vain tulisi nyt ja pyytäisi anteeksi.

Kuumankylmä paniikki pyyhkäisi hänen lävitseen. ”Siskoni”, hän aloitti. ”Hänen piti olla tällä lennolla. Odotan häntä. Hän

on varmasti tulossa.” Lori kuuli, että hänen oma äänensä kuulosti ohuelta, siltä, että särkyisi pian.

”Olen pahoillani”, stueritti sanoi lempeästi, ”mutta portti on nyt suljettu. Valitettavasti hän ei ehtinyt.”